

Det internationale Dyrskue i Hamburg.

Af P. Jessen.

Det er aabenbart en vanskelig Opgave at faa samlet et internationalt Dyrskue, der svarer til sit Navn. Det lykkedes i en mærkværdig Grad for Franskændene ved Verdensudstillingen i Paris 1878, hvor kun Ungarn og Rusland samt Tyskland naturligvis vare udeblevne. I London næste Aar lagde Veterinærlovene Hindringer i Vejen, og hverken Bremen 1874 eller Hamburg nu iaar havde formaet at løse Opgaven. De internationale Udstillings- og Dommerkomiteer vare dannede, det internationale Program med det betydelige Præmiebeløb af o. 155,000 Mark var udstedt, men med Undtagelse af nogle ganske faa Stkr. Hornkvæg og Heste viste der sig kun nogen større Deltagelse fra Udlandet, og dette endda kun fra et enkelt Land, i Afdelingerne for Faar og Svin. Det var derfor at kalde et tysk Dyrskue, der afholdtes i Hamburg. Men maaske havde det store Maal, der var sat, dog havt den Bivirkning, at Deltagelsen fra tysk Side, især fra Nordtyskland, var bleven mere betydelig. Af Heste var der anmeldt 551 Numre, af Hornkvæg 983, af Faar 1192 og af Svin 341 Numre; ved Siden heraf fandtes en Ejerkræudstilling paa 1373 Numre, en Biavls- og Fiskeriudstilling samt en Udstilling af Maskiner og Redskaber, og endelig fandtes der en temmelig betydelig Udstilling for »videnskabelige Forskninger og Resultater paa Husdyravlens Omraade«. Skuet var i det Hele velordnet med Hensyn til Pladsen, dens

Benyttelse og Dyrenes Opstilling, men baade Hovedindgangen og Bygningerne gave et vel tarveligt Indtryk. Og dog var der lagt godt an paa at tjene Penge. Dels blev der taget meget høje Indmeldelsespenge for Dyrene, og dels var Entreen meget høj hele Tiden uden endog at give Adgang til at se Fremføringen af Hestene, som var gjort til en betydelig Forretning for sig to Gange om Dagen mod en meget høj Entré. En særegen Karakter fik hele Skuet ved, at det til en vis Grad var et stort Marked, hvor ikke alene de fleste Dyr vare tilsalgs, men hvor tillige Handelsmændene spillede en fremtrædende Rolle som Udstillere. Man kunde derfor ikke undgaa overalt at møde den særegne »Luft«, som »Geschäften« saa let forer med sig. I Kataloget havde man endog imødekommet dette ved at anføre den Pris, hvortil Dyrene bleve udbudte; »den, som ejer Hesten, maa love den, siden kan man jo handle om det«, har man vel tænkt. At der saaledes blev handlet ikke alene med Hestene, men ogsaa med Kvæget, maa jo enten ligge i et andet Grundsyn paa Dyrskuernes Betydning, end man har idetmindste hos os og i England, eller ogsaa, hvad der vist tillige er Tilfældet, hænger det sammen med den skarpere Deling, som findes i Tyskland mellem Opdræt og Brug, samtidig med at det første ikke naaer højere end til direkte at forsyne det sidste. I det Følgende skal i Korthed omtales de fire vigtigste Husdyrgrupper paa Skuet.

Hestene.

Kataloget begyndte med Hestene, som deltes i 2 Hovedgrupper: Avlsdyr og Brugsdyr. En Deling efter Racer var ikke gennemført. Avlsdyrene faldt atter i følgende Afdelinger efter Hestens Beskaffenhed: 1. Fuldblod (engelsk og arabisk); 2. Ride-, Jagt- og Soldaterheste af sværere Slags; 3. dito af lettere Slags; 4. svære Vognheste; 5. Repræsentanter fra Stuterierne, som dog vare indordnede i de andre Afdelinger, og 6. svære Heste til Landbrug og Industri. Brugshestene vare delte uden

Hensyn til Kjøen i 1. svære Heste til Landbrug og Industri; 2. Ponier; 3. Vognheste (svære og lette), 4. Rideheste (svære, lette samt Dameheste og særlige Jagtheste) og 5. Muldyr. I de forskjellige Afdelinger konkurrerede dels Tyskland, Østerrig-Ungarn og Skandinavien for sig og dels alle Lande sammen. Der var udstillet ialt omtrent 50,000 Mark i Præmier med 2 à 3 Præmier i hvert Hold.

Fuldblodet bestod kun af 16 Numre, og især Væddeløbshestene vare ubetydelige. Virkelig smukke og gode vare 2 skimlede arabiske Hingste tilh. Greve Schimmelmann-Lindenberg, hos hvilke det ædle Hoved, den smukke Rejsning, det lige Kryds og den smukt førte Hale, i det Hele taget den skønne arabiske Form maatte tiltrække Opmærksomheden. Som Luxusspand kunde der næppe ønskes noget smukkere, men de vare smaa. Denne Tilbøjelighed til alt for ringe Størrelse hos den arabiske Hest var stærkt fremtrædende hos de fleste øvrige Arabere, og hos flere, hvoraf endog en var falden efter den smukkeste af de oven omtalte Hingste, var Størrelsen svunden ind til Lommeudgaver.

De følgende Afdelinger for Ride-, Jagt- og Soldaterheste samt svære Vognheste og Heste til Landbrug og Industri bestod hovedsagelig af oldenburgske, hannoverske, holstenske og østpreussiske Heste. Da det var i disse Afdelinger, at hele den nordtyske Landavl var repræsenteret, er det interessant blandt andet at se, hvor talrig den var f. Ex. i Sammenligning med Afdelingen for Heste i Aalborg. Skjøndt en saadan Sammenligning kan synes noget vovet, især da Hestene i Aalborg paa ganske faa Undtagelser nær vare fra selve Jylland, falder den dog ikke saa helt uheldig ud. I Hamburg fandtes der af Avlsdyr foruden den omtalte Afdeling af Fuldblod ialt 302 Numre og deraf 28 fremmede, altsaa 274 Numre af tyske Heste. Blandt disse var der dog kun 87 Hingste og 109 Hopper med en Alder fra 3 Aar og derover, Resten var 1- og 2aarige Plage, og af Hopperne var der endog kun 53 4-Aars og derover. Men af disse Dyr vare atter 20

Hingste og 4 Hopper sendte fra Statsstuterierne, saa at selve Landavlen i Nordtyskland altsaa kun havde afgivet 67 Hingste og 105 Hopper eller 50 Hopper fra 4 Aar og derover. Til Sammenligning hermed var der i Aalborg indmeldt 108 Hingste og 34 Hopper.

Blandt Statsstuterierne spillede Trakehnen Hovedrollen med sine Heste, og foruden selve Stuteriet havde ogsaa flere Private udstillet Heste af samme Race. Trakehnen ligger som bekjendt i Østpreussen tæt ved den lithauske Grænse i et Dalstrøg mellem to smaa Floder. Stuteriet leverer Heste dels til det kejserlige Spand og dels til Landstuterierne. Og da Østpreussen afgiver omtrent Halvdelen af de Heste, som det tyske Rytteri bruger, faaer Stuteriet derfor ogsaa en stor Betydning i denne Henseende. Det stammer fra sidste Halvdel af forrige Aarhundrede, var oprindeligt nærmest af arabisk Blod, men er senere blevet stærkt blandet med engelsk Fuldblod. H. v. Nathusius har beregnet, at rigelig Halvparten er engelsk, $\frac{1}{4}$ østerlandsk Fuldblod, medens $\frac{1}{4}$ stammer fra den lithauske Landhest, der forøvrigt ogsaa indeholder »ædelt« Blod. En Stamme med rødt Lød skal være den bedste paa Stuteriet. I Hamburg var der udelukkende fremstillet sorte Trakehnere, der fandtes blandt Ride-, Jagt- og Soldaterhestene baade af sværere og lettere Slags. Det var lette Heste af god Højde og med gennemgaaende ensartet Form. Brystet var oftest af god Dybde i og for sig, men den hos ædle Heste saa hyppig højbenede Form var dog gennemgaaende. Ryggen var noget lang, og Lænden temmelig mager. Krydset, der derfor toppede, var temmelig smalt samt tagformig afrundet, ofte næsten skarpt. Halsen var ret fin og velrejst, Hovedet noget langt, hos flere noget grovt, og Ørerne vare lange. Skulderlejet var gennemgaaende godt, men Overarm og Laar savnede Muskelfylde og Dybde. Bevægelsen var meget let, men kort og dansende; de savnede den kraftige Fremskydning fra Bagparten. Noget egentlig smukt eller fremragende kunde man derfor ikke finde hos disse Heste,

skjøndt de bleve rigelig præmierede; men i Tyskland mener man, at de med Landhestene give en mere udholdende og nøjsom Hest til Rytteriet end de Blandinger, der staa nærmere det engelske Fuldblod.

Af Landhestene tiltrak de oldenburgske sig særlig Opmærksomheden. De fleste af disse vare fremstillede i Afdelingen for svære Vognheste (Carossiers). Man taler om den »oldenburgske Hesterace«, og det skal indrømmes, at der var en vis Grad af Ensartethed hos disse Heste paa Skuet. Mange ere dog for tilbøjelige til at lægge for megen Vægt paa denne Ensartethed som Udtryk for Race-renhed, især naar man kun seer et Udvalg paa et Skue og ikke andet. Der er en vis Form i Halvblodsavl, som er særlig søgt, og det er en temmelig let Sag at samle et større Antal Dyr af denne Form. Men dermed er Race-renheden ingenlunde bevist. Hovedvægten maa først og fremmest lægges paa, hvorledes selve Hestebestanden i Landet gennemgaaende er beskaffen, men dette sees ikke paa Skuet. Og hvad Racerenheden angaaer, saa bliver det Spørgsmaalet, om Avlen kan bestaa ved sig selv uden Tilskud ude fra; dette kræver en dybere Undersøgelse paa Stedet og kan heller ikke oplyses ved, hvad man seer paa Dyrskuepladsen.

Den nuværende Hesteavl i Oldenburg er ikke gammel. Efter de napoleonske Krige var den fuldstændig forfalden, og den daværende Landhest var grov og havde Ramshoved, platte Hove, laadne Ben og forover hængende Holdning. 1820 indførtes da en kastaniebrun Hingst fra England, der efterlod sig to fortrinlige Sønner. Aaret forud var den i Tyskland almindelige »Körung« eller det lovbestaaende Udvalg ved Tillidsmænd af de Hingste, der maa bruges til Avl, bleven indført i Oldenburg. Fra disse to Omstændigheder, i Forbindelse med den væggnende Interesse for Hesteavl hos Befolkningen, skriver sig den nuværende oldenburgske Hest. Senere er der stadig indført York-shire- og andre Halvblodsheste og endog engelsk Fuldblod. Flerø af disse Hingste have efterladt sig godt Afkom,

saaledes ogsaa en Fuldblodshest, »Sportsmen«, efter at det var lykkedes at finde passende Hopper til den. Det er derfor næppe endnu bevist, at Avlen kan bestaa uden fremmed Tilskud. — Det er i de bedste Marskegne af Oldenburg, at denne Avl særlig drives. Ved den kraftige Græsgang udvikles en betydelig Størrelse og svære Knokler, men Plagen voxer noget langsomt, skal i Regelen temmelig længe beholde et slapt Præg samt en forholdsvis for kraftløs Bevægelse, hvilke Fejl først nogenlunde overvindes i en senere Alder, og efter at den er kommen i Arbejde eller under Dressur. — Det er altsaa urigtigt at betragte den oldenburgske Hest som en »Marskhest« i almindelig Forstand. Det er en ved en rigelig og kraftig Græsgang stærkt ernæret Halvblodshest, der forener en stor Kropmasse med en ret betydelig Energi og Kraft i Bevægelsen. Det er heller ikke alene den oldenburgske Marsk, som har Eneret paa den Slags Heste; den østfrisiske Hest giver den næppe noget efter, har vel endog en kraftigere Bevægelse, fordi den tages tidligere i Brug, og i Hamburg var der tillige gode Heste fra Vilstermarsken.

Som en almindelig Karakteristik af de bedste oldenburgske Heste paa Skuet i Hamburg skal Følgende anføres: et smukt, brunt Lød uden eller med smaa Aftegn; en dyb, bred og meget anselig Kropbygning med en Højde omkring ved 11 Kvarter; Manken er noget lav, Ryggen vel lang, men Lænden er i Regelen muskelfyldig og af god Brede; Krydset er afrundet og bredt samt meget muskelfyldigt og har en ret vel ansat Hale; Laarene ere dybe og fyldige; Halsen er noget svær med meget stærk Rejsning, Hovedet noget grovt og langt. Benene ere i Regelen velstillede, nu og da lidt fine af Piber; Hovene synes gjennemgaaende gode og af passende Størrelse. Bevægelsen er kraftig især bagtil, men ofte noget vid fortil, samt høj og mindre stærkt fremgribende, for Resten regelmæssig. — De fremstillede Dyr vare under en ypperlig Dressur og ydede, hvad de formaaede, under Mønstringen. Men skjøndt Bevægelsen som sagt var kraftig og Hestens hele Fremtræden til en

vis Grad imponerende, saa fik man dog ikke Indtryk af, at den vilde kunne udfolde nogen større og udholdende Hurtighed paa længere Strækninger. Det er ogsaa kun som Karethest og til en mere tilbageholden og statelig Kjørsel, at den fortrinsvis finder Anvendelse og har et stort og godt Marked for sig. Men naar jeg har brugt mere dæmpede Betegnelser for dens Hurtighed og Energi i Bevægelsen, saa skeer dette dog nærmest, fordi der maa stilles store Fordringer i saa Henseende til en Hest af denne Bygning og Oprindelse, og det maa tilføjes, at den præsterede mere i denne Retning, end man er vant til at se ved Skuerne herhjemme. Medens de oldenburgske Heste som nævnt for største Delen fandtes mellem de svære Vognheste, vare de hannoveranske fortrinsvis fremstillede mellem begge Størrelserne af Rideheste. Det var gjennemgaaende en noget mindre, finere og mere forædlet Hest end dens Naboer mod Nord og Vest.

I Afdelingen for sværere Heste til Landbrug og Industri fandtes bl. a. nogle norske Heste fra Guldbrandsdalen, et Par engelske Karreheste samt 4 Hingste fra Jylland. Af disse sidste tog en Skimmel ved Navn »Petersbjerggaard« fra Gludsminde ved Vejle 1. Præmie, medens Mads Fiskers Hingst »Buus« fik 2. Præmie og »Viktor«, tilh. J. Davidsen, Bredal Kro, Vejle, fik 3. Præmie. De sidste 2 Hingste vare kjendte fra Skuerne herhjemme, medens dette ikke var Tilfældet med »Petersbjerggaard«, som ikke havde været fremstillet paa noget større Skue. Den havde en meget svær Kropbygning og god Dybde samt 4 stærke Ben og en god Skridtgang, altsammen Egenskaber, som den tyske Kjøber sætter Pris paa; forøvrigt var den høj bagtil og noget spækkammet.

Endelig skal endnu med et Par Ord omtales den anden Hovedgruppe paa Skuet nemlig Brugshestene, der næsten alle tilhørte Hestehandlere. Det interessanteste var her en Dobbeltstald med en Række jydsk Heste paa den ene Side og en Række Ardennerheste paa den anden, hvorved tydelig saaes den store Forskjel i disse to Racers

Bygning. De jydskt vare omkring ved 10 Kv. 5 Tom. og frembøde et jævnt godt Udvalg af »Tyskerheste«. Ardennerne vare et Par Tommer lavere end vore; som særlig fremtrædende Bygningstræk hos dem maa nævnes det flade, hoftede og stærkt afskydende, men meget muskelstærke Kryds samt de fyldige Laar, endvidere den magre Lænd, de krogede Haseled og det lange, smalle Hoved. Kroppen var af god Dybde og Benene gjennemgaaende velstillede, Lødet var skimlet. Medens Jydernes Form kunde tillade en mere alsidig Brug, vare Ardennerne begrænsede til en mere enkelt Retning som Trækhest. Et Firspand af dem, der blev kjørt for Karet i Ringen, udfoldede dog en ikke ringe Energi, skjøndt de ikke egnede sig til dette Brug. Den jydskt Samling fik 1., 2. og 3. Præmie samt en Ærespræmie; Ardennerne fik en 3. Præmie.

Hornkvæget.

Hornkvæget var delt i tysk og udenlandsk; i hver Gruppe var Delingen foretagen efter Race. Dyrene vare udstillede dels enkeltvis, dels i Samlinger paa mindst 1 Tyr, 3 Køer samt 3 Stkr. Ungkvæg ikke under 1 Aar gamle, men mange Samlinger vare meget større.

Det østfrisiske Kvæg var repræsenteret med omtr. 72 Numre. Som bekjendt grænser Østfriesland ind til Groningen og bestaaer som dette sidste i sin nordlige Del af Marskenge, der dog vexle med lettere Bund. Det østfrisiske Kvæg ligner derfor ogsaa Groningens, men er næppe fuldt saa velbygget som det bedste hollandske. Brystet er lettere, Krydset lidt mere hoftet og toppende, og Hovedet lidt grovere. Lødet er nu almindelig sortbroget, og kun dette saaes paa Skuet. Oprindeligt har Kvæget dog været rødbrøget, og der findes endnu noget deraf. Det sortbrogede Lød hos det hollandske Kvæg er imidlertid blevet foretrukket, og da Østfriesland konkurrerer med Holland i Salg af Mejerikøer, har man lagt sig efter dette Lød. Der fandtes mange fortrinlige Dyr fra Østfriesland paa Skuet, men de fleste vare mere eller mindre over-

fodrede eller stærkt drevne, en Uskik, som var almindelig i næsten alle Racer, og som Præmieringen syntes bestemt at støtte. Den Samling, der fik 1. Præmie, var udstillet af det østpreussiske Stambogsselskab og indeholdt en meget stor, men smuk og fin Tyr; Køerne vare smukke af Kropbygning, men alle i halvfed Stand, saa at Mælkehullerne vare tilstoppede og Malkeorganerne altfor ubetydelige. En Samling fra Siedenbollentin i Mecklenburg bestod derimod af særdeles smukke, brede, dybe samt fine Køer med stærkt fremtrædende Malkepræg og fortrinlige Malkeorganer; 3 Kvier vare dog ogsaa her temmelig stærkt drevne. Denne Samling fik kun 2. Præmie. Foruden denne sidste fandtes kun 2 Samlinger, hvoraf den ene og formodentlig begge tilhørte Kvæghandlere, der fremstillede dem i god Skik, men alle de andre vare i stærk Foderstand og højst tvivlsomme som Malkedyr.

Af oldenburgsk Kvæg fandtes 130 Numre. Dette Kvæg, der har sit Hjem i Vesermarsken og Marskegnene omkring Jahdebugten, var dels sortbroget og dels sort. Det falder i 2 Afdelinger, som dog vare samlede i 1 Gruppe, nemlig det vestlige, der kaldes Jeverlands Kvæg, og det østlige og sydlige, som almindelig benævnes Butjadinger- eller Vesermarskkvæget. Det første slutter sig meget nær til det østfrisiske og er i det Hele taget et temmelig udpræget Malkekvæg. Det blev ogsaa stærkt forbigaaet ved Bedømmelsen, idet Vesermarskkvæget tog de fleste Præmier, og selv indenfor dette var det tydeligt, at man foretrak Kjødpræget. Det sidste var et udpræget Marskkvæg. Det var stort, havde en meget velbygget, dyb, bred og kjødfuld Krop og var i det Hele taget temmelig svært af Knokler, Horn og Hud. Malkepræg og Yver vare stærkt tilbagetrængte.

Det hollandske Kvæg var det talrigste paa Skuet og talte ialt 215 Numre, hvoraf omtr. 40 vare fra Holland og Sverrig, medens Resten var sendt fra Tyskland, nemlig dels fra Østpreussen, dels fremstillet af Kvæghandlere fra den hollandske Grænse. Der fandtes her imellem meget

fortrinligt Malkekvæg. Særlig interessant var det at iagttage flere store Samlinger, der vare fremstillede af Kvæg-handlere. Thi medens næsten alle de Dyr, der fremstilledes fra Godserne i Østpreussen, vare forberedte for Skuet ved hel eller delvis Overfordring, stode Handelsmændenes Kvæg med et godt, men naturligt Huld. Dette var aldeles gjennemgaaende og afgav det bedste Bevis for, at det fede Malkekvæg er ikke søgt af Kjøberne selv i Tyskland, hvor der ellers fra næsten alle Sider saa vel af Dommere som Udstillere — som sagt Kvæghandlere undtagen — var lagt an paa at blænde Tilskuerne ved kjødfulde Dyr. Og paa den anden Side viste Handelsmændenes Kvæg ogsaa tydelig, i hvilken Skik man holder Kvæget i dets Hjemstavn. Handelsmændenes Køer vare for det meste golde, og dog kunde man ikke tage Fejl af den fremragende Malkeevne hos dem, t. Ex. en Samling paa 21 unge golde Køer tilh. Brødrene Boekhoff, Leer; det var meget svære, men regelmæssig byggede og fine Køer med tynde Laar, store Yverslag og klare Mælkehuller. En Samling af 33 drægtige Kvier paa $2\frac{1}{4}$ Aar fra samme Udstiller; det var meget smukke, ensartede og store Kvier, der havde en fortrinlig Kropudvikling uden at være forcerede og viste et fremtrædende Malkepræg. Fra Nordholland, Friesland og Groningen var der ogsaa udstillet nogle fortrinlige Køer, t. Ex. en udmærket groningsk Ko, der tog en 1. Præmie, samt nogle glimrende Køer fra Nordholland og Friesland, der vare udstillede blandt »Brugsdyrene«. Ærespræmien fik en Samling fremstillet af det østpreussiske Stambogsselskab; det var fine, som hollandsk temmelig lavbenede Dyr, med smuk Kropbygning, men alle præparerede indtil Overfodring.

Det hollandske Kvæg frembyder, selv fra den svære Klægbund, en Del Forskjelligheder efter de forskjellige Provinser. Saaledes er det nordhollandske gjerne bredere og dybere end det sortbrogede groningske Malkekvæg, og dette igjen mere velbygget end det frisiske, der er noget mere højbenet og temmelig let af Forpart. Men gennem Handelsmændenes Dyr, der vare samlede fra den almindelige

Landavl, fik man et bestemt Indtryk af en overordentlig Fasthed i det hollandske Kvægs Bygningsformer og Præg, hvad man ogsaa har let ved at overbevise sig om ved at se Kvæget i dets Hjemstavn. Og hvad man særlig beundrer hos det, ved Siden af dets i Øjne faldende Mælketegn, er den mærkværdige Finhed af Knokler, det ædle, tørre Hoved med de smaa og smukke, fortil stærkt krummede Horn, samt den fortrinlige, bløde Hud, der gjennemgaaende findes hos disse Køer, der i almindelig Foderstand veje 12 à 1400 Pd., og som i det Hele taget have en meget kraftig og bred Kropbygning. Den almindelige Landavl, og nogen Kunstavl i egentlig Forstand gives der næppe i Holland, drives ganske vist omhyggelig i de bedste Egne af Landet, men hvor ædelt det hollandske Kvæg end er, saa bæres og bestemmes det dog væsentligst af den udmærkede og ejendommelige Græsbund, som det lever paa. Det hollandske Kvæg hold er jo i den Grad knyttet til Græsset, at Sommeren er den egentlige Produktionstid, medens Køerne kun malke lidt om Vinteren. Disse Forhold maa man have for Øje for at forstaa, at det gjennemsnitlige Udbytte for Køer paa 12 à 1400 Pd. kun er 6 à 7000 Pd. Mælk om Aaret, hvilket Forhold mellem Legemsvægt og Mælkemængde man jo ikke lader sig nøje med hos det bedste Anglerkvæg eller i de mere fremskredne Besætninger her i Landet. Det hollandske Kvæg hold er ikke saa forceret som vort, og Malkeevnen hos den hollandske Ko har sjælden været saaledes spændt og er gjennemgaaende ikke saa udviklet i Forhold til Kropens Størrelse, som vi forlange det af vore Malkere. Hvis det hollandske eller østfrisiske Kvæg derfor i denne Retning skal virkelig kunne maale sig med de fremmelige Besætninger her i Landet, saa maa dets Malkeevne utvivlsomt udvikles betydelig ud over, hvad den er naaet til under den mere naturlige Levevis i dets Hjem. Hvad dette vil koste under vore Græsningsforhold, og om det i det Hele taget er lykkedes noget Sted i tilfredsstillende Grad, derom foreligger der vel endnu ingen Erfaringer.

Hos det hollandske Kvæg t. Ex., der var fremstillet i Aalborg, var denne Opgave kjendelig nok ikke løst. Men dette er sikkert et Punkt, som det er vigtigt at have for Øje, naar Talen er om at indføre hollandsk eller østfrisk Kvæg her i Landet. Thi det er næppe noget Fremskridt at indføre store Kroppe, naar Mælkeydelsen ikke svarer dertil.

De oven omtalte Marskstrækninger langs Nordsøkysten gaa mod Syd over i Geestegne, og fra disse sidste var der udstillet en Del Kvæg baade fra Oldenburg, Østfriesland og Groningen, som dannede et interessant Sidestykke til sine svære Naboer. Dette Geestkvæg var sortbroget og af en Størrelse, der omtrent vilde ligge midt imellem Marskkvæget og jydsk, saa at det fik meget stor Lighed med dette sidste. Et Par Køer og nogle Kvier, som vare noget stærkt drevne, samt en ung Tyr kunde meget godt gjælde for almindelige gode jyske Dyr, hos hvilke Malkepræget vel er kjendeligt, men hvor der dog endnu er en Del af Mellemspræget tilbage. Men forøvrigt var Malkepræget stærkt fremtrædende i denne Afdeling, og ved Bedømmelsen blev der ogsaa lagt Vægt derpaa. En østfriesisk Tyr, der tog første Præmie, havde et meget ædelt Præg samt en god Hud; ligeledes en Tyr af Middelstørrelse fra Groningen, der var fin, ædel og velbygget med en fortrinlig Hud. Nogle Køer fra Oldenburg, hvoraf en meget smuk fik 1. Præmie, forenede et fint, rent og ædelt Malkepræg og fremtrædende Malketegn med en regelmæssig, rummelig og velbygget Krop. Det var den ædle hollandske Malkeko, man her havde for sig, kun noget mindre, men tillige en Ko, der lignede det jyske Malkekvæg saa meget, at den samtidig kunde tjene som et godt Mønster for dette.

Det rødbrøgede Kvæg fra Vilstermarsken var temmelig talrig tilstede. Det var noget mindre end Vesermarskens og syntes at have noget større Anlæg til Mælkeydelse end dette. Mange af Køerne lignede malkende Korthorn, men

vare noget grove og havde lange fortil krummede Horn. Det var en Del uensartet.

Brejtenburgkvæget var udstillet med 80 Dyr og var smukt repræsenteret særlig ved et Par store Samlinger, udstillede af Kvægavls-Foreningen for Kellinghusen og Omegn, Racens Hjem, samt ved en større Samling fra Mecklenburg-Schwerin. Køerne fra Kellinghusen vare brede, dybe med flade Kryds, ret fine og af betydelig Størrelse; de skulde kælve til Efteraaret og vare i kraftig Foderstand, men Kjødudviklingen var stærkt tilbagetrængt, saa Laarene vare ret tynde, og Ryg og Kryds vare ikke kjødlagte, ligesom Huden heller ikke var svampet. Malkepræget var i det Hele taget meget fremtrædende, skjønt Malkeorganernes Tilstand just ikke tydede paa nogen udholdende Malkning, Tyrene og Kvierne svarede godt til Køerne. Det var helt igjennem smukt og ensartet Kvæg. Kvierne vare drægtige og skulde kælve som 3Aars til Efteraaret. Samlingen fra Mecklenburg var dog endnu mere udpræget som Malkekvæg, uden at Størrelsen eller Bygningen havde tabt derved. Et Par andre Samlinger fra Østpreussen blev angivet at skulle forene Malke- og Fedeevne eller »Masse og Mælk ved høj Forædling.« Det var meget lærerigt at se Resultatet af disse Principper ved Siden af de omtalte Samlinger fra Kellinghusen og Mecklenburg. Thi man havde ganske vist opnaaet at faa en mere tæt og kjødfuld Kropmasse ved samme Størrelse, men Malkeevnen var utvivlsomt bleven trykket derved og stod betydelig tilbage for de andres. Den ene af disse Samlinger, der var paa 2 Tyre, 6 Køer og 4 Kvier, var fra en Besætning paa 40 Køer, som holdtes for at sælge Tillægsdyr, men Ejeren lagde ikke nogen Vægt paa Mejeriet. Besætninger af den Slags syntes der at være mange af i de opdrættende Egne i Tyskland.

Anglerkvæget talte omtrent 60 Dyr, dels fra sin Hjemstavn, dels fra Holstein, Hannover og Mecklenburg. I sin Bygning er det jo i flere Retninger meget afvigende fra de ovenfor omtalte Racer, mest dog ved sit særegne tag-

formede, skarpe og temmelig lange Kryds, der har en vis Tilbøjelighed til at blive spidst. Ved Siden heraf er jo den overordentlige Tørhed i Vævene, Finheden af Hoved, Horn og Lemmer, det store Spejl samt de fremragende Malketegn bekendte nok som Racens værdifulde Egenskaber, og det samme harmoniske og helstøbte Billede gjengav i sine Hovedtræk ogsaa det Anglerkvæg, der fandtes paa Skuet, skjøndt der rigtignok var en Del temmelig ordinære Dyr der imellem. Men de fleste af de rene Anglere vare smaa, og skjøndt de maaske kunde passe nogenlunde til Kvæget i Midtsjælland, saa syntes mange af dem dog for smaa og fine til at kunne fyldestgjøre de Fordringer til Produktionen, som man nu mere og mere stiller. Det, der svarede mest hertil, var nogle Køer, som uvist hvorfor vare udstillede i Afdelingen for »Brugsdyr«. Disse forenede en god Størrelse med udmærket Malkeevne og Finhed. Fra Marienthal ved Eckernförde fandtes en Samling Anglør (Nr. 785), der var meget ensartet, og som havde beholdt Racens Hovedegenskaber, men de vare en Del større end de indfødte Anglere. Fra samme Udstiller fandtes en Samling af »Eckernfördekvæg«, som var stort og kraftigt, men som ikke viste en tilsvarende Malkeevne. Noget lignende gjaldt en tredje Samling fra Marienthal af en første Krydsning mellem Angler og Landrace. Alle Tyrene fra denne Gaard vare paa en enkelt nær temmelig tætte og kjødfulde. Anglerne fra Marienthal vare særlige interessante som de eneste paa Skuet, der svarede til den Udvikling, som Anglerne have gennemgaaet de fleste Steder her i Landet. Men skjøndt Størrelsen var naaet, saa var det dog tvivlsomt, om der ogsaa var naaet lige saa meget i Malkeevne, som vore gode Besætninger kunne opvise.

Fra Norge var der udstillet nogle smukke, smaa Telemarkskøer og fra Sverrig en Del ret godt hollandsk Kvæg. — En Samling af Mecklenburger Landrace lignede gode, røde fynske Køer med middelgod Malkeevne, men var dog noget finere af Horn og Lemmer. — Af

Kjødkvæg, naar det egentlige Marskkvæg undtages, fandtes ikke meget af Betydenhed, saaledes kun en jævn god Samling Korthorn fra Ditmarsken samt en Del Krydsninger; dog kan tillige nævnes en Samling skotsk kullet Kvæg udstillet af Hr. Koopmann, Hamburg, og som var saaledes opmalket, at det næsten ganske havde tabt sin oprindelige Karakter og antaget et temmelig fremtrædende Malkepræg. — Endelig skal endnu berøres, at der fandtes noget af det svære mørkerøde Vojgtländerkvæg fra Bajern, der er meget søgt som Trækdyr og til Fedning i Sukkerroegnene; endvidere et Par Algäuertyre og en Del af det mørk-perlefarvede Schwüzer- samt det blegrødbrogede Simmenthalerkvæg.

Tager man hele den tyske Afdeling for Øje, kan man ikke andet end indrømme, at der er mange Tegn paa, at der arbejdes med Dygtighed og Plan paa Kvægavlens Udvikling, selv om man ikke altid kan forstaa Retningen. Det synes ogsaa, at der mange Steder er gjort alvorlige og dygtige Bestræbelser for at drage det store Flertal af Opdrættere med ind i Udviklingen, og der er meget, der tyder paa, at dette tildels er lykkedes. Det er vel særlig Tilfældet med Marskegnene langs Tysklands Nordkyst fra Ejderen til den hollandske Grænse samt med de Geestegne, der grænse hertil, hvilke Egne jo ogsaa ere de vigtigste for Opdrættet i Nordtyskland, og hvorfra det meste af Mellemtyskland samt tildels Østpreussen forsyner sig. Som et af disse Tegn paa alment Samarbejde paa Kvægavlens Omraade maa nævnes Stambogsvæsenet, der synes i meget kort Tid at have faaet en meget stor Udbredelse i Tyskland. Maaske er dette begrundet i den Maade, hvorpaa man overalt har taget denne Sag, idet man nemlig har dannet mindre »Kvægavls« og »Stambogsforeninger«, og altsaa heri har fulgt det engelske Spor. En meget stor Del af disse Foreninger havde udstillet Kvæg i Hamburg: saaledes kan nævnes Stambogsforeningerne for Nedrerhin, Østfriesland, Jeverland, Vesermarsk, Østpreussen, Vilstermarsk, Breitenburg, Kvægavls-Foreningen for Eckernförde,

Angel o. fl. Der findes endnu mange flere af dem i Tyskland, og det ikke alene i de Egne, der opdrætte til Salg ud af Egnen, men som det synes ogsaa der, hvor der kun opdrættes til egen Brug. Deres Deltagelse i Skuet tydede i det mindste paa, at de ikke kunne være uden Betydning.

Faarene.

Faareudstillingen var meget talrig og indeholdt 675 Numre, hvoraf Merinos og Merinosagtige udgjorde 411 Numre, Resten var hovedsagelig engelske Racer. Særlig fra Schlesien, men ogsaa enkeltvis fra Sachsen og Mecklenburg var der fremstillet Faar med fineste Uld af Electoral- og Negrettirace og Blandinger af disse to Racer. Hvorvidt det egentlige Electoralfaar fandtes derimellem, er dog tvivlsomt, men det skulde da nærmest være en Samling, Nr. 1, fra Schlesien af meget smaa, kantede Faar med en overordentlig fin Uld af $1\frac{1}{2}$ à 2 Tommers Længde. En Negrettihjord var ligeledes af meget ringe Størrelse, og der blev meddelt af Skæferen, at Middeludbyttet aarlig af alle Lam og Faar var $3\frac{1}{2}$ Pd. Uld pr. Stk. En Afdeling, der endnu bestod af temmelig smaa Dyr, og hvor der toges særligt Hensyn til Uldmængden (»Stoffwolle«), dannede Overgangen til Afdelingen for Merinos »med Kamuld og med størst mulig Hensyntagen til Kroppens Form og Størrelse«; den var langt den største og bestod af 375 Numre nærmest af Rambouilletrace. Der var her opnaaet en ganske antagelig Størrelse, som det var temmelig overraskende for en Fremmed at se hos Merinosfaaret. Men til Gjengjæld var Ulden ogsaa selvfølgelig bleven meget grovere samt længere, og skjøndt den endnu havde beholdt Merinoskarakteren, saa frembød den dog en overordentlig stor Uensartethed.

Fra Oldenburg var der fremstillet nogle Samlinger af frisiske Malkefaar, der vare temmelig store, magre og havde en grov Uld, og som forøvrigt havde megen Lighed med Malkekoer.

I Afdelingen for Kjødfaar deltog England i ret be-

tydelig Grad. Southdown var kun repræsenteret med et Par Numre fra Tyskland alene, hvoraf en Stamme fra Vestpreussen var fin og smuk og med en nogenlunde god Størrelse. Af Dishley fandtes kun en Samling, nemlig fra Holstein, og af Lincolnshire en Samling med god Størrelse, men med meget tynd samt styg Uld. Afdelingen dannedes væsentligst af Cotswold, Oxfordshiredown, Shropshire og Hampshire. I Cotswoldracen konkurrerede en tysk og to engelske Samlinger, hvoraf den første, som var fra Hessen, vandt Slaget. De tyske Faar vare noget mindre end de engelske og angaves at veje 155 å 165 Pd. 1 Aar og 4 Maaneder gamle, men Vædderne vare meget store og viste en stærk Fedeevne. Den ældste Vædder var 4 Aar og 4 Maaneder og vejede 380 Pd., en anden vejede 294 Pd. og var 2 Aar og 4 Maaneder gammel. Af Shropshireracen fandtes nogle tyske Samlinger, som paa en nær vare smaa og ubetydelige. Oxfordshiredowns vare mere talrige baade fra Tyskland og England, hvoraf de tyske dog ogsaa vare temmelig smaa og uanselige. James Howard, Bedford, havde en større Samling smukke Dyr af god Størrelse, men flere af hans Faar havde Klovsyge. Ligeledes var der udstillet Samlinger fra et Par andre Engleskmænd. I det Hele taget vare Oxfordshirerne smukke Faar, der i Størrelse og tidlig Udvikling fuldt ud kunde maale sig med de bedste Cotswold, samtidig med at Ulden var forholdsvis ret fin og tæt. Men hvor fortrinlige disse end vare, saa bleve de dog overfløjede af et Par engelske Samlinger af Hampshirefaar, der vare det fortrinligste, der fandtes af Faar paa Skuet. Skjøndt de ikke vare overfedede som de fleste øvrige Kjødfaar, havde de en ganske overordentlig Brede, Dybde og Størrelse; særlig udmærkede Brystet sig ved en usædvanlig Brede, og tillige vare de ualmindelig tidlig udviklede. Ved Siden heraf var Ulden tættere og finere skjøndt kortere end Oxfordshireulden.

Svinene.

I den tyske Afdeling var der omtrent lige mange af store og middelstore hvide Svin, dog flest af de første. Endvidere var der et mindre Antal Berkshire samt nogle ganske faa smaa Svin, og et lignende Forhold gjorde sig ogsaa gjældende paa engelsk Side. Fra Tyskland fandtes tillige en Del Poland-China og en Del Krydsninger. Noget fremragende var der ikke fra Tyskland, dog et Par gode Samlinger. Samlingerne vare store og gave Indtryk af, at Svineavlen paa flere Hænder drives planmæssig til Salg af Tillægsdyr efter engelsk Mønster. Interessant var det at se en Del Svin fra Mecklenburg, vore Konkurrenter paa Hamburgmarkedet. Det var gode Svin, men temmelig smaa, samt lange, dybe, meget tynde og ikke stærkt fede; det var i det Hele taget komplette Sengsvin, hvilke Mecklenburg ogsaa leverer mange af. — Poland-China-Svinet er som bekendt kulsort; det havde Udseende af at være meget triveligt og var fint af Bygning. Men det var tillige for tæt, bredt og kort til at egne sig til Sengsvin, og paa den anden Side var Størrelsen for ringe til, at det kunde komme i Klasse med større Svin. Det var ret talrigt paa Skuet (i Aalborg fandtes der jo ogsaa et Par), men det er ikke et Svin, som kan anbefales, da det nærmest kun vil blive en mindre dyr Mellemvare.

Den engelske Afdeling var meget smuk, hvilket især skyldtes James Howard, Bedford, der havde fremstillet et betydeligt Antal af store og middelstore hvide Svin, tilligemed en Udstiller fra Lincolnshire. Howards Svin, som forøvrigt alle de store engelske Svin, udmærkede sig ved en overordentlig Længde og god Dybde.

Høstberetningen vil komme i næste Hefte.
